

דף טז.

עין משפט א.

יו"ד סימן כה פעיף כג.

כג. כל הדברים שהזרעים מצמיחים בהם בכלל עפר הם ומכסין בהם י. ואם אינם מצמיחין ונקראו עפר מכסין בהם. וע"כ מכסין בזבל הדק, ובחול הדק ב מאוד, עד שאין היוצר צריך לכותשו כלל, ובסיד ובחרסית ל, ומגופה של חרס או לבנה שכתש אותן ובשחיקת אבנים, ובנעורת של פשתן דקה, ובנסורת חרשים מ, ובאוכלים או בגדים שרופים נ עד שנעשו אפר, ובפחמים כתושים ס, ובעפר שמנקרים מן הרחיים.

כד. אין מכסין בזבל הגס, ולא בחול שהיוצר צריך לכותשו, ולא בקמח, ולא בסובין ולא במורסן ולא בשחיקת מתכת אם אינם שרופים ז, חוץ מן הזהב השחוק שנקרא עפר דכתיב "ועפרות זהב לו". ובאפר שנקרא עפר דכתיב "ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת".

- י. ממשנה פ"ח. ודוקא בזרעים בו ומצמיחם אבל בשמים בו צמחים ומגדלם אין מכסין בהם, ב"י וב"ח והט"ז ס"ק י"ח, וש"ך ס"ק ל"א.
- כ. תיבת "הדק" במר"ן קאי על הזבל וכמו שכתבנו דאם אינו דק אין מכסין בזבל הגס כמו שיתבאר.
- ל. פי' בערוך מין סיד שחופרים אותו מן הקרקע, והרע"ב במסכת מעשר שני ריש פ"ה כתב שהיא אדמה שעושין ממנה כלי חרס.
- מ. והיא דקה כעפר. כף החיים אות קל"ב.
- נ. זה חוזר גם על אוכלים והיינו שרופים, כה"ח אות קל"ג.
- ס. כך פירש רש"י וכן בערוך והוא השיחור אבל הרמב"ם פירש שיחור היינו פיה הכבשן. וכחול, הוא הצבע שנותנים כעין.
- ע. וה"ה כל אלו שאין מכסין בהם אם שרופים מכסין בהם. ש"ך ס"ק ל"ה. וכל דבר שבעולם אם נשרף מכסין בעפרו. כף החיים אות קל"ד. וגופרית ומלח אין מכסין בהם. שם באות קל"ה. ופילפל טחון דינו כקמח טחון שהוא פרי טחון ואין מכסין בו. וה"ה בזנגביל ושאר בשמים כתושים אין מכסין בהם. שם באות קל"ו.
- אבל קינמון טחון דינו כנסורת חרשים שמכסין בו שהוא טחינת עצים, כה"ח שם אות קל"ז. ובגבס טחון מכסין בו. שם באות קל"ח. אין מכסין לא בתבן ולא בקש ולא בעצים ולא בנוצה ולא בכנפי יונה. כה"ח שם אות קל"ט.

עין משפט ג.

אה"ע סימן קכד פעיף א.ב

א. גט שכתבו על איסורי הנאה כשר^פ, אבל על דבר איסור שצריך שריפה הגט בטל^צ.

ב. כותבין גט על דבר שיכול להזדייף כגון נייר מחוק^ק, וקרן של פרה, ויד העבד, ונותנים לה העבד או הפרה, ולא יקצוץ שלא יהיה מחוסר קציצה בין הכתיבה לנתינה, וכותבין אף על החרס ועל העלין אפי' הם של ירקות שאינם של קיימא^ר, וי"א דירקות שאינם מתקיימים כגון בצלים פסול, ולענין הכתב בכל כתב כשר.

דף טז:

עין משפט ו.

אה"ע סימן קמט פעיף לה

לח. תעמוד נגד היבם, ותרוק בארץ כנגד פני היבם, רוק הנראה לדיינים כשיצא מפיה עד שיגיע לפני היבם. ואם לא ראו הדיינים כשיצא הרוק מפיה, כשרה.

פ. גיטין כ"ז ע"א, אבל אסור לכתחילה לכתוב גט על איסורי הנאה, כ"כ התוס', ודלא כהב"ח שהכריע כדעת הרמב"ם שהכשיר לכתחילה כ"כ הח"מ. ועיין בח"מ בהלכות קידושין סימן כ"ח סקמ"א שהביא דעת הרשב"א דאם זה איסורי הנאה מדאורייתא אינו גט.

צ. והיינו כר"ש דסב"ל כל העומד לשריפה כשרוף דמי, אבל תמוה דהא אין הלכה כר"ש. וא"כ צ"ע על הרמ"א שהעתיק דברי הר"ן שכתב דבטל, והגאון כתב שנפל טעות בר"ן. אך הב"ש כתב דהלכה כר"ש וכן הוא בר"מ בתרומות פ' י"ג, ועיין פר"ח שדחה ראיותיו של הב"ש. וא"כ צריך עדיין עיון אם פוסקים כשרוף דמי וכר"ש או כחכמים.

ק. ממשנה בדף כ"א ע"ב כחכמים, ולא חיישינן שמא היה תנאי ומחקו ואינו מורגש, ובלבד שיתן אותו בעדי מסירה, שאם לא כן פסול הוא אפי' יבואו עדי החתימה לפנינו ויעידו שלא היה שום זיוף, כיון דהוי כמזוייף מתוכו וכאילו אין עדי חתימה כלל מכיון שיכול להזדייף וע"כ הכריע הב"י דפסול, כ"כ הח"מ בס"ק ב'.

ר. זו דעת השו"ע והרמב"ם, ודעה שני' דעת הר"ן ברמ"א. ולכתחילה כתב הרמ"א דיש לכותבו על קלף ולא צריך שהקלף יהיה נעשה לשם גט, ח"מ. ואפי' נכתב על נייר אין עיכוב בדבר זה, וכן נוהגים היום לכותבו על נייר. ובט"ז וכן בגט מקושר כתבו דעדיף היום על הנייר שלנו מקלף דעל הנייר מורגש יותר המחק כ"כ הפ"ת.